

**www.e-rara.ch**

**[Summa theologica]**

**Antonin**

**[Basel], [1485]**

**Universitätsbibliothek Basel**

Persistent Link: <https://doi.org/10.3931/e-rara-15896>

Titulus decimnsnonus [sic] de privilegiis in communi

---

**www.e-rara.ch**

Die Plattform e-rara.ch macht die in Schweizer Bibliotheken vorhandenen Drucke online verfügbar. Das Spektrum reicht von Büchern über Karten bis zu illustrierten Materialien – von den Anfängen des Buchdrucks bis ins 20. Jahrhundert.

e-rara.ch provides online access to rare books available in Swiss libraries. The holdings extend from books and maps to illustrated material – from the beginnings of printing to the 20th century.

e-rara.ch met en ligne des reproductions numériques d'imprimés conservés dans les bibliothèques de Suisse. L'éventail va des livres aux documents iconographiques en passant par les cartes – des débuts de l'imprimerie jusqu'au 20e siècle.

e-rara.ch mette a disposizione in rete le edizioni antiche conservate nelle biblioteche svizzere. La collezione comprende libri, carte geografiche e materiale illustrato che risalgono agli inizi della tipografia fino ad arrivare al XX secolo.

---

**Nutzungsbedingungen** Dieses Digitalisat kann kostenfrei heruntergeladen werden. Die Lizenzierungsart und die Nutzungsbedingungen sind individuell zu jedem Dokument in den Titelinformationen angegeben. Für weitere Informationen siehe auch [Link]

**Terms of Use** This digital copy can be downloaded free of charge. The type of licensing and the terms of use are indicated in the title information for each document individually. For further information please refer to the terms of use on [Link]

**Conditions d'utilisation** Ce document numérique peut être téléchargé gratuitement. Son statut juridique et ses conditions d'utilisation sont précisés dans sa notice détaillée. Pour de plus amples informations, voir [Link]

**Condizioni di utilizzo** Questo documento può essere scaricato gratuitamente. Il tipo di licenza e le condizioni di utilizzo sono indicate nella notizia bibliografica del singolo documento. Per ulteriori informazioni vedi anche [Link]

**S**ecus fm deū. **¶** Undecimo qz fm leges illo qd reliquit nisi beat. vij. vel qnq testes n̄ valet C. de testa. l. si vnus. **¶** Si fm deū in relicis ad p̄ ad causas sufficiunt tres aut ē duo testes. extra d̄ testa. cū esset. r. c. relati. **¶** Duodecimo qz fm leges. si p̄mitto aliqd nudo pacto. nō teneor. r. d̄ co qz nō onit inde actio. ff. de pac. l. iuris. **¶** Etōra est fm deū r. canones. qz mortaliter peccat rece dēs a pacto. extra de pac. c. i. cūz similibz que ibi notatur. r. id si p̄mitto vni recipiēti. p̄ alio. quia fm deū teneor. fm leges nō. **¶** Tertio decimo qz inf emētes r. vendētes pcedūt leges deceptioez r. c. **¶** Quārtodecimo qz fm leges nō lig emere seu vendere iura r. actiones. q̄ qz bz p̄tra aliū. p̄ maiori p̄cio q̄ sit p̄cipale debiti. als nō valet emptio. nec peti poterit. nisi vsq ad illud qd so lutū ē. **¶** Nec ē p̄fir talia iura p̄ pte vendi. r. pte donari. C. mādati scz. l. n. r. ouerfa. l. ab anasta tio. **¶** Si fm deū n̄ p̄hibet me emere iura p̄tra aliqū. p̄ minori p̄cio q̄ sint ip̄a iura. dū tñ nō faciā hoc in fraudē v̄lure. s̄ p̄pter intereſſe meuz aut labōre qui forſan erit i reuabēdo. **¶** Eū quia dubito ne debitor fugiat aut ad paup̄tate veniat. **¶** Quintodecimo qz fm leges in lōgissimo ſe pore ē p̄ſſor male fidei p̄ſcribit. **¶** Secus fm deū r. iura canonica. extra de reg. iu. p̄ſſor ma le fidi l. vi. **¶** Sextodecimo qz fm leges male fia cogitationis regulariter nō puniūtur. ff. de penis. l. cogitatiois. s̄ tñ ois cogitatio mala. vel a deo l̄ p̄penitētiā puniēda ē. de pe. di. i. omnis. **¶** Septimodecimo qz fm leges lz magi r. vene fici puniuntur tñ q̄ hoc faciūt p̄tra imbr̄es v̄tōs r. grādines. p̄mianē. C. de malefic. l. eoz. **¶** Si fm deū ē talia ſic facere. grauiffimū peccatū ē v̄t cla re. p̄bat. l. bo. ſe. ſe. q. xvi. **¶** Octauodecimo qz fm leges licitū ē in cā ſanguinis corrūpere accu ſatore. ff. de pua. l. fi. **¶** Si fm deū non licet v̄t in l. bo. ſecunda ſecunde. q. lxx.

## Titulus decimnonus

de privilegijs in cōi. **¶** Privilegia p̄ quem pcedi p̄nt. r. per quem impetrari et quando r. quomo tolluntur. **¶** Capitulum Primum

### Et et alia lex pri

**¶** uata q̄ d̄ privilegiū diſt. iij. privile gia. plenius. r. v. q. i. s. vl. **¶** Si ē priui legiū datū a deo r. privilegiū ab hoie. **¶** Et priuile giū qdē dei ē qdā ius. seu qdā gr̄a p̄ceſſa alicui in aliq̄ p̄tra legē cōem. **¶** Sicut fuit p̄ceſſū grego. ore p̄ troiano dānato. r. martino p̄ qdā a ſeip ſo ſuſp̄ſo. r. p̄ceſſū fuit aplis v̄t ſom̄b̄ i electio ne mat̄ie. r. oſee accedere ad vxorē fornicariā et ſōſoni ſeip̄ in occideſ. r. iſraeliſ exp̄ſiat egip̄tios r. abrahe r. iacob h̄re p̄les vxores ſil̄ v̄t extra de diuoz. gaudem. r. iij. q. v. dixit dñs. r. xij. q. v.

ſi n̄ lz. s̄ n̄ occides. r. xvi. q. ij. n̄ ſtati. vbi dicit be da p̄ h̄ero. q̄ privilegia paucoz cōem legē face re n̄ p̄nt. v̄t extra de diuoz. gaudem. r. regula iu riſ. vi. **¶** Ad alicui gr̄atioſe pcedit n̄ v̄t ab alijs trahi i exēplū. **¶** Quiḡ vacit dicit̄ hac lege priua ta. q̄ ē lex. i. iſpiratō certa ſp̄ſſanc̄i. bi n̄ ſit ſub lege. ſ. cōi in illo ope. p̄tra quā h̄nt p̄rariū inſi cū a ſp̄ſſcō. r. x. q. ij. due ſūt leges. **¶** Si caueat ſi bi q̄s diligēter in b. c. ipe ſathanas trāſfigurat ſe i angelū luc̄. v̄t b̄es plura exēpla i collatione ſcōa abbat̄ moſi. r. iō niſi ſis oino cert̄. v̄t b̄ in ſtinctu. v̄t erāt ſc̄i. n̄ dimittas leges cōes. p̄iij. q. ij. n̄ aſſerūt. **¶** Quātū ad privilegia hoim̄. **¶** Pri uat q̄ q̄cūq̄ p̄t legē facere r. in aliq̄b p̄t privilegi um idulgere. v̄t p̄p̄ in ſp̄ſſalibz. r. q̄nq̄ in tp̄ali bus. in ſiſ ſue tp̄alis iurisdictionis. l. cū iudiciū ad eū deuolueret̄. r. nota fm ber. q̄ ecclia rōana ſiue papa nōq̄ p̄ſueuit aliqūe p̄tra ſe privilegiat̄ ar. extra de p̄ſcrip. cū ex offici. qd ē p̄tra eos q̄ di cū l̄ ponus ſingūt. q̄ abſq̄ eoz̄ approbatione. n̄ ſit p̄cedēdū fm r. ſcripta pape r. b̄. **¶** Si p̄t p̄ce dere privilegiū ip̄ator in tp̄alibz ſi nōq̄ in ſp̄ſſa libz qz de eis n̄ p̄t ſtatuerē. xvi. di. b̄n qdē. **¶** Si p̄t p̄cedere eſ ſ privilegiū. extra de reli. domi c. p̄ſiuit. r. de cēſi. cū v̄nerabil. xvi. q. ij. v̄t. dū tñ b̄ faciāt de volūtate ſui capi. extra d̄ iurep̄to paſtoral. r. extra de exceſſ. p̄lato. ſicut vn̄te. r. m̄ ul to torn̄. b̄ p̄t p̄iarcha. **¶** Quis ar̄ poſſit legem fa cere dictum eſt ſupra.

## Interpretatio pri. §. I.

privilegiū. vbi verba ſūt obſcura ſiue ābigua. ad eū ſpectat c̄ ē p̄cedere. fm hoſt. r. interim negoci um ſup̄edeſ extra de ſen. ex cō. inter alia. r. extra de iudi. cū veniſſent. **¶** Si ar̄ verba ſūt obſcura v̄l ābigua. tñ cōz diligēter tenor p̄ſiderari. extra eo. p̄oro. r. c. recepim̄. **¶** Et poſt̄ inſiſtēdū ē in t̄ rioni privilegi. q̄ v̄bis. i. q. i. marchio. r. extra de v̄ bo. ſig. in t̄. ligētia. r. q̄tū p̄t fieri latiffime in p̄nā dū ē. extra de dona. cū dilecti. ff. de p̄li. p̄ci. l. b̄n ſicia. r. b̄ niſi p̄iudic̄ iuri alieno. qz tñc redit ad ius cōe. extra de p̄ſue. cū dilect̄. **¶** Ita tñ q̄ ali qd̄ op̄et. nā ſi aliqd̄ idulgeret̄. n̄ eēt privilegiū extra d̄ v̄b. ſig. ab t̄ate. **¶** Cōcedit tñ q̄nq̄ privile giū fm ius cōe. extra de p̄cura. qz i cāis. qz magis ſolet timeri qd̄ ſp̄ealit̄ p̄hibet̄. qz qd̄ generaliter p̄iij. di. q̄q̄. **¶** Tū c̄ mlti neſciūt q̄nq̄ privilegia data ſibi r. iſtāt iura. tñ cū ſreq̄nt iura male obſ uet̄. ip̄a privilegia innouat̄. extra d̄ treu. r. pa. c. ij.

## Itē nota ſecūdū. §. II.

Hoſt. in ſūma. q̄ mltiplex ē ſpecies privilegiū. v̄t reale. p̄ſonale. r. corpale. **¶** Reale ē qd̄ ecclie dignitat̄ ciuitat̄ vel alicui loci. vel aliq̄b p̄ſom̄ occaſiōe loci. ſeu cuiuſcūq̄ rei p̄cedit̄. extra de co. cū olim eſſemus. r. c. ij. **¶** Et tale privilegiū p̄p̄tū ē

et adhaeret. et sic sp. durat. nisi res prima vel de  
struatur. vel nisi in pre vel in totu reuocet. xrv. q.  
ij. ira nos. **U**l' admittat. extra de statu mo. recole  
tes. et hoc dicit veru. **U**o. an. sup. regula priuilegi  
um. extra de re. iu. qn. ipa res vel locus. priuilegi  
amus ecclesia ciuitas et hmoi. destrueret auctorita  
te superioris. **E**iat destruat ab hostibus. retinet  
oia sua priuilegia. et remanet ibi clerici. xix. q. iij.  
que semel. **E**re si auctoritate superioris transferatur  
ad aliu locu. vel alij vniat. xvi. q. iij. si episcopus  
**P**ersonale priuilegiu e. qd singulari psonale  
dici potest. i. illud qd alicui vel aliquibus certis ex  
p. iis noib. exp. s. psonaliter concedit. extra de  
offi. lega. volentes. **E**t tale priuilegiu psona illius  
cui concessu est no egrediet. et si obitu dignitatis  
coeditur. **I**n quo ena casu si alia dignitate adi  
piscatur. priuilegio concessu no vitur. extra de pos  
sibila. bone. ij. **T**ale e priuilegiu ad successoru no  
transfertur nisi hoc exprimat. **E**ed. vt dicit re  
gula. priuilegiu psonale psona sequitur et extin  
guif cu psona. et sic ipale et no pperuiz. **E**st  
aliud psonale qd d. coe psonale. qd neq. concedit  
certis psonis coiter ex certis causis. et in certis ar  
ticulis p. iis noib. no exp. s. **E**t pot. poi. exem  
pli in minorib. xrv. annis q. gaudet priuilegio  
restitutionis in integru. ff. de mino. l. i. **E**t mul  
ta talia repiunt in iure. **C**orpale priuilegiu e. ibi  
lud. qd alicui vniuersitati corpi vel collegio sic co  
ceditur q. q. libz singularis de illa vniuersitate p. i  
tali priuilegio se iuuare. extra de foro cope. si dili  
genti. **E**le. et vniuersitas ipa sibi. xij. q. ij. q. ma  
mittit. **E**t hoc siue concedat vniuersitatib. siue  
collegiis clericorum siue concedatur collegio  
religioso. et sic corpalia priuilegia appellatur co  
cessa p. dicatorib. et minorib. extra de excels. pla.  
nimis inq. et c. nimis praua. **E**t tale priuilegiu  
no perit durate collegio. nisi. vt supra dictu est. d.  
reali. et vt dicit glo. sumaria. xrv. q. ij. circa medi  
um. **E**t dubitat de priuilegio vtru sit psonale  
vel reale. psumitur potius ee reale q. psonale. ex  
tra de insti. cu venissent. **N**o ei ob hoc d. psona  
le. q. sola inserit psona. vt ff. de pac. iur. ge. s. pa  
ciat. **E**re hoc notatur differetia inf. priuilegiu et  
confirmatiu. vt d. in glo. q. in confirmatiu. ni  
bil noui iur. d. vt extra de cofir. cu dilecta. **E**re  
est in priuilegio. **E**re in confirmatiu. nihil ponit  
vel affirmat. s. totu conditionaliter intelligitur. vt  
extra de cofes. pben. q. diuersitate. **S**z in priuile  
gio oia iura ponuntur. et certu ibi asseritur. vt ex  
tra de verbo signi. abbate

### Nota q. priuile. §. III

giu no valet seu euacuatur multis modis. **E**t pri  
mo quide si fuerit p surreptionem concessum. **N**o  
quo ad sic in petratu fauore caret. ar. de rescrip.  
l. i. et d. surreptiuu. cu impreis suggerit fab

lani cam. ex q. presupposita vt vera dat. priuilegi  
um. xrv. q. ij. et si legib. **S**ecundo irritu e priuile  
giu si sit ptra p. i. t. n. o. z. et no facit mentione de  
ea. o. z. ei q. priuilegiu faciat mentione d. p. i. t. n. o. z.  
ne ptra qua indulget. extra de bis q. si. a. ma. par.  
c. cu nos. **T**ertio no valet si e ptra p. s. u. e. t. u. d. i. n. e. m.  
nisi faciat mentione de ea. qn. tollit p. priuilegiu  
extra de cofir. c. i. li. vi. et b. duo et notat glo. **U**o.  
xrv. q. ij. in p. i. **E**re si sit ptra p. i. t. n. o. z. d. a. t. u. o. z. q. fa  
ciat mentione de sententia ad hoc vt tollat p. priui  
legiu. extra de fide instru. inter dilectos. et no. in  
gl. p. d. i. c. t. a. **Q**uarto ipo facto priuilegiu in fauo  
re p. c. e. s. s. u. i. cessare intelligitur quo ip. e. t. r. a. s. siue pri  
uilegiatus facit contra illud quod in priuilegio  
ipso exprimitur esse concessum. extra de priuile  
c. p. o. r. o. et c. accepim. **Q**uinto cessante ca. priui  
legiu cessat siue cessat o. z. priuilegiu. extra de appel.  
c. cessate. et xrv. q. ij. c. v. l. v. b. i. d. g. r. a. t. i. a. n. et bern.  
i. gl. sup. octo decretali. qd si dat aliqd priuilegiu  
ex ca. religiois. vel t. o. e. paup. r. i. a. t. i. s. l. a. l. i. a. s. i. l. i. c. a. q. b.  
cito cessat ca. cessat et priuilegiu. cu e alias d. a. n. o. z.  
s. u. i. xvi. q. i. g. l. i. **S**exto cessat. cu incipit alicui esse  
iniquu. et p. c. i. p. u. e. i. c. fauore e p. c. e. s. s. u. i. vt eni d. in  
regla. **Q**uod ob g. t. a. m. alicui p. c. e. d. i. t. n. e. i. n. e. i. d. i. s. i. s.  
p. e. d. i. u. i. r. e. t. o. r. q. n. d. u. extra de re. iu. l. i. vi. et extra de h.  
b. sig. **Q**uid p. n. o. u. a. l. e. cu glo. **S**eptimo ces  
sat et tollit priuilegiu p. s. c. o. z. facies plenam siue ex  
p. s. i. a. m. mentione de p. o. r. i. extra de p. s. c. r. i. p. v. e. n. i. e. n. s.  
f. i. n. **G**l. o. f. f. **H**ost. t. n. d. i. c. i. t. q. p. f. i. n. s. p. a. l. e. tollit ge  
nerale. et si no faciat mentione de ipo. f. i. n. **U**o. in  
gl. s. u. m. a. r. i. a. v. b. i. m. o. u. z. i. l. i. a. q. o. e. z. p. c. l. u. d. i. t. q. n. e. c. e. t.  
f. i. n. tollit prius generale. nisi de eo faciat mentio  
ne. **Q**uarto tollit p. c. o. c. e. d. e. r. i. s. reuocationem  
ar. ff. de iudi. l. i. i. u. d. i. c. i. u. q. d. t. n. f. a. c. e. r. e. n. d. e. c. z. s. i. n. e. c. a.  
**E**re ca. t. n. p. t. et o. z. reuocari. puta qn. fieret aliqd les  
sio enormis. **E**re si q. s. no f. u. a. t. priuilegia sui su  
prioris concessa subditis suis. et ipi. n. f. u. a. n. s. p. r. i.  
uilegiu merito reuocat. extra eo. dilecti. **E**re si  
superior ex certa scia p. s. i. r. m. a. u. i. t. i. n. d. u. l. g. e. r. i. a. i. n. f. e. r. i. o.  
r. i. s. n. p. t. p. o. s. t. e. a. i. n. f. e. r. i. o. r. s. i. n. e. l. i. c. e. n. i. a. s. u. p. i. o. r. i. s. r. e. u. o.  
c. a. r. e. v. n. p. r. i. u. i. l. e. g. i. a. p. c. e. s. s. a. a. r. e. g. e. l. i. m. p. a. t. o. r. e. e. c. c. l. i. e.  
et p. p. a. p. a. p. s. i. r. m. a. t. a. n. p. t. i. p. a. t. o. r. e. r. e. u. o. c. a. r. e. xrv. q. ij.  
priuilegia. et c. se. **N**ono tollit priuilegiu p. r. e.  
n. u. c. i. a. t. i. o. e. m. p. p. r. i. a. et exp. s. i. a. extra de deci. nup. qd  
intelligas q. t. u. ad ius r. a. g. e. n. a. r. e. n. u. c. i. a. t. i. o. e. m. t. n. i.  
**E**re si p. a. p. a. vel aliu r. a. g. i. t. v. n. n. e. c. c. l. e. r. i. c. p. o. t. r. e. s.  
n. u. c. i. a. r. e. c. u. i. l. i. b. e. t. p. r. i. u. i. l. e. g. i. o. s. u. o. v. t. p. z. e. x. t. r. a. d. e. f. o.  
c. o. p. e. s. i. d. i. l. i. g. e. n. t. i. b. e. m. e. t. d. i. c. i. t. i. n. g. l. d. e. r. e. l. i. d. o. m. i.  
s. u. p. c. c. u. d. i. l. e. c. t. q. a. b. b. a. s. s. i. u. e. c. o. u. e. t. p. r. i. u. i. l. e. g. i. o.  
r. e. n. u. c. i. a. r. e. n. p. s. i. **U**ltimo admittit priuilegiu  
p. a. b. u. l. i. s. qd p. o. t. e. x. p. o. n. i. p. r. o. n. o. n. v. s. i. s. v. e. l. p. v. s. u. z.  
c. o. t. r. a. r. i. u. x. i. q. i. j. p. r. i. u. i. l. e. g. i. u. p. u. r. a. s. i. e. s. t. a. l. i. q. s. p. r. i.  
uilegiatus q. n. o. n. s. o. l. u. a. t. d. e. c. i. m. a. s. o. m. n. i. a. n. n. o. t. a.  
m. e. s. i. c. u. t. a. l. i. j. s. o. l. u. i. t. **E**t si e. s. t. e. x. e. p. t. u. s. et cu p. u. e. n. i. f.  
c. o. r. a. o. r. d. i. n. a. r. i. o. r. i. d. e. t. n. e. c. a. l. l. e. g. a. t. p. r. i. u. i. l. e. g. i. u. n. e. c.  
i. s. a. l. l. e. g. a. t. o. f. f. i. d. i. t. **Q**uanto aut tpe no vrens priui

legio amittat. et quo actu vel quoniam ponit. **H**ostie. et  
ioh. i. summa p[er]f. li. i. ri. v. q. iij. **B**ern. et in glo. ex  
tra de istitu. c. venissent posuit extra hoc diuersas  
opi. et t[ame]n sic p[er]cludit. **Q**uod videt[ur] dicend[um] q[uo]d si  
cut sunt diuersa p[ri]uilegia et in diuersis casib[us] p[er]ces  
sa q[uo]dlib[et] p[ri]uilegiu[m] habeat locu[m] in suo casu. sicut  
in p[re]scrip[ti]oib[us] in q[ui]bus diuersa t[em]p[or]a requiruntur. de  
hoc et b[ea]t[us] x[risto]p[her]us. q. ij. p[ri]uilegia in glo. Si q[ui]s aut[em]  
allegat p[ri]uilegiu[m] et n[on] fuit ei f[aci]m[us] host. n[on] d[icitu]r im  
putari n[on] obstat q[uo]d obijciat ei. q[uo]d n[on] sit eo v[er]ius  
vel q[uo]d sit p[ri]uilegiu[m] f[aci]m[us]. **Q**uo n[on] videt[ur] p[ri]uilegio q[uo]d  
v[er]i n[on] p[er]mittit. nisi forte si s[er]uicia feratur contra  
eum et non appellat.

### Qui dicunt se exē. §. IIII

pro[ter] et allegat p[ri]uilegia. requirit ab ordinario offi  
dere tenet. et tradere rescripta ad requiritio[n]es cli  
d[icitu]r q[uo]d fuerit cōtrouersia. q[uo]d si ad exēptionē alle  
gēt solā p[re]scrip[ti]o[n]ē d[icitu]r de b[ea]t[us] facere fide. Si ve  
ro allegat v[er]u[m]q[ue] t[em]p[or]e si p[ri]uilegiu[m] ad plenū non  
sufficiat. s[ed] t[em]p[or]e causā p[re]beat p[re]scribēdi. tenent p[re]  
scrip[ti]o[n]em p[re]bare et p[re]b[er]e p[er]dēte n[on] turbet[ur].  
**Q**uod si n[on] allegat nec exhibet. salte[m] tale p[ri]uilegi  
um q[uo]d cā[m] p[re]scribēdi det diocelani v[er]u[m]q[ue] iure  
suo. extra de p[ri]uilegiis c. p[er]one li. vi. **E**ccl[esi]a exēpta.  
et monachi vel canonici p[er]u[er]si et p[er]petuo obliga  
ti. intelligit[ur] exēpti. **N**o aut[em] p[re]b[er]it q[uo]d p[ro]chias  
no[rum] curā bz. quo ad ea q[ue] ad ip[s]am curā p[er]tinent.  
nec ip[s]i p[ro]chiani. extra de p[ri]uilegiis c. p[er]one li. v.  
**S**i eximatur canonici alie[re] eccl[esi]e. n[on] p[ro]p[ter] b[ea]t[us] s[un]t ex  
emp[er]i clerici. s[ed] b[ea]t[us] eccl[esi]e. **E**t ip[s]a eccl[esi]a si est  
p[ro]p[ter] b[ea]t[us] exēpta. v[er]i i[n] dicto. c. et p[er] m[on]asteriu[m]. siue b[ea]t[us]  
locu[m] exēptu[m]. intelligi d[icitu]r t[ame]n de ip[s]o q[uo]d de cimiterio  
et de domib[us] m[on]asterij. t[em]p[or]is. ortis. et areis. que  
s[un]t iuxta eccl[esi]a[m]. ar. xij. q. i. necessaria et ca. nulla.  
**L**egatus de latere s[un]t bern. b[ea]t[us] p[er]t cognoscere d[icitu]r  
cā[s] p[er]tra exēptos. p[er] p[ri]uilegia eximūt a p[re]late et  
p[re]sco[po]z et b[ea]t[us]. **S**ed n[on] pape vel legatoz. no. hoc  
extra de offi. lega. p[er] t[ra]nslationem. **M**onasteria  
m[on]ialiū et si sint exēpta d[icitu]r singulis anis p[er] ordi  
nariū visitari. v[er]i de sta. mo. attēdetes. i. clemē. **E**x  
emp[er]i q[ui]tuncq[ue] gaudeat libertate. nihilomin[us]  
p[er]t p[er]ueniri corā ordinariis. rōe delicti siue p[er]tra  
et. aut de re de q[ue] p[er]tra eos agit. nisi delictu[m] sit cō  
missum in loco exēpto. vel cōtract[us] ibi sit factus  
vel ibi sit ip[s]a res litigiosa. **I**te n[on] p[er]t p[er]ueniri  
vbi domiciliū h[ab]it. si alibi deliquerit vel p[er]tra  
rit. vel res cōstitit. nec et p[er]t diocelani illoz lo  
coz vbi domiciliū h[ab]it remittere exēptos. si con  
ueniant ad locu[m] vbi deliquerit vel cōtraxerunt  
vel res p[er]sistit extra de p[ri]uilegiis c. volentes li. vi. **S**aluis  
q[uo]d dicitur. j. et p[ro]p[ter] hoc e[st] sciēd[um]. q[uo]d q[uo]dā s[un]t p[ri]uile  
giati. ita q[uo]d nec rōe delicti vel cōtract[us] p[er]t p[er]ueniri  
v[er]i p[re]dicatores. minores. et cistercienses. **E**xēpti  
n[on] p[er]t construere oratoria vel capellas vel loca i[n]  
locis n[on] exēptis sine licētia diocelanoz. **N**ec eni

lic p[re]structis. t[em]p[or]e interdicti i[n] casib[us] n[on] ex[em]ptis cele  
brare. vel facere celebrari. alias p[er] ordinarios cō  
pescant. et si p[ro]pter hoc p[re]seruatores eoz ferret sen  
tentias p[er]tra ordinarios. n[on] valet. extra de p[ri]uile  
giis c. aucte li. vi. **I**n locis aut[em] exēptis n[on] p[er]t p[er]  
dicta facere nisi delictu[m] vel p[ri]uilegio. v[er]i in  
dicto. c. auctoritate. et v[er]i ostendit **G**regorius. xij. q.  
i. §. vi. **S**acrosancta romana eccl[esi]a ius et aucto  
ritatez sacris canonib[us] imp[er]at. sed n[on] eis alligat[ur].  
**S**ed sicut christus q[ui] legem dedit ip[s]az legē cano  
naliter impleuit. p[er] in circūcisione et alijs. **P**ro  
p[ter]ea vero v[er]i se d[omi]n[u]m legis ostēderet cōtra legis lit  
teram leprosum m[is]itauit. **C**lude in euāgelio di  
citur. q[uo]d erat docēs tanq[ua]m potestatem habens id ē  
tanq[ua]m d[omi]n[u]s legis. addens moralib[us] ea que d[omi]n[u]s  
ad p[re]fectio[n]em vmb[ra] figuraliū in lucem sp[irit]ualia  
intelligentie cōmutans. n[on] tanq[ua]m scribe eoz. q[uo]d  
legis littera ascripti. n[on] audebant aliquid adde  
re vel mutare. **S**ic et s[un]t sēdis p[ro]phete cano  
nib[us] a se siue ab alijs sua auctoritate conditis re  
uerentiam exhibent. et eis se humiliando ip[s]os  
custodiunt. v[er]i ab alijs obseruandos ip[s]os cō  
beāt. **N**onūq[ue] v[er]i seu iubēdo seu diffiniedo seu  
decernēdo seu aliter agendo. se d[omi]n[u]m t[em]p[or]is domi  
minos et conditores esse ostendit. **D**ec **G**regoria  
nus. **D**e ista materia hic pulcre dicit greg[orius]. xij.  
q. ij. **D**e eccl[esi]asticis p[ri]uilegijs hoc teneat fra  
ternitas v[est]ra. q[uo]d sicut nostra defendimus. ita sin  
gulis q[ui]busq[ue] eccl[esi]js sua iura seruamus. **N**ec  
cuiusq[ue] gratia fauēte vltraq[ue] meretur imp[er]ior.  
nec vlli hoc q[uo]d sui iuris est ambitu stimulare  
denegabo. s[ed] fratres meos p[ro]honore cupio. sicq[ue]  
honore singulos subuehi volo. dummodo n[on]  
sit quod al[iter] iure ab altero possit opponi.

### De p[ri]uilegijs ordinis fratrum p[re]dicatoz Capitulum Secundum

**Q**uia vero multa  
p[ri]uilegia cōcessa s[un]t a sede aposto  
lica. ordi[n]i fratru[m] p[re]dicatoz et com  
muniter dicitur q[uo]d p[re]dicatores et minores gau  
dent eisdem p[ri]uilegijs. cum v[er]ile sit nos ip[s]a  
p[ri]uilegia habere. que n[on] facile reperiuntur  
in bullis. nisi in paucis conuenibus ideo cogi  
taui hec interserere summarij de ip[s]is p[ri]uile  
gijs. omittis bis que habentur extra de p[ri]uile  
gijs. nimis iniqua. et c. nimis p[re]ua. et eni[m] quib[us]dā  
que ponit in tertia p[ar]te de cēsuris. q[uo]d a p[re]latis et  
deliax cogi n[on] possum[us]. v[er]i inuiri p[er]tra n[on] p[re]beat  
mur eis. imo si vellem[us]. n[on] possem[us]. q[uo]d p[ro]hibet p[er]  
sūmū p[ro]phete farris n[on]is. v[er]i p[er]tra sua nulli m[un]  
si p[re]latis suis p[re]fiteri p[re]sumat nisi a p[re]latis ip[s]is li  
cētia beant alijs q[ui] scribo n[on] ordi[n]is p[re]fiteri. quā  
licētia dare p[er]t solus m[ag]is ordi[n]is. **S**i cogi n[on] possum[us]  
abeis. q[uo]d o[mn]i t[em]p[or]e missas. et diuina officia celeb[er]at.

Capitulum Secundum

**I**tē impediri ab eis nō possumus. quin in ecclesia  
nra oratoria seu edificia p nostris vſibz pstrua-  
mus. Itē in pstruentes ecclesias vel edificia nra  
sua interdici vel excoīcariōis ferre nō pnt. Itē  
impedire nos nequnt. qn tpe interdicti. Puata  
tū interdicti forma. diuina officia celebrem? Itē  
nō pnt nobis inuitis defūctorz corpa in nris ci-  
miterijs sepelire. vel in ecclesijs nostris missaz  
solemnia celebrare. vel mortuoz corpa q in nris  
locis tumulādi sūt ereqas celebrare. Item im-  
pedire nō pnt. qn i domibz nostris p lectores no-  
stros theologia solennit & publice legat. Itē co-  
gere nos neqūt qn eos q in nris morāf obsequijs  
sepeliām? in nris cimiterijs. & minilitemus eis  
ecclesiastica sacra. Itē impedire nequeūt qn male  
oblata icerta. ingrediētū ordinē nostrū. possint  
p mgtm ordie. vel priores aut eorū vicarios in  
locis sibi pmissis in pios vsus pueri. Itē co-  
gere nō pnt vt de ornīs vel virgultis nostris decimā  
psoluam? Itē nō pnt nos cogere ad collectas. p-  
curaciones exactiōes subsidia. vel ad quascunq;  
pmisiones faciēdas. ēr auctoritate aplice sedis  
nisi tpe littere te ordie nostro exp̄llaz fecerit mē-  
tionē. Itē cogere nō pnt. qd pores vel superiores no-  
stri fidelitatē cū iuramento firmatā l maualiter  
obediētiā eis ipendāt. Itē impedire nos nequnt  
qn ordinādos frēs nros qbuscuq; voluerimus  
epis pntem? Itē fratres nros qd ad ordines p-  
mouet. examinare. l pmissiōi alicui obligare non  
pnt. itē subditos suos neqūt impedire. qn apud  
nos eligat sepeliri. item in receptatores nros in  
terdicti. suspēsiōis excoīcariōis. snias fulminare  
nō pnt. itē in bñfactores nros p eo qd bñfaciūt ho-  
bis snias excoīcariōis suspēsiōis & infideli ferre nō  
pnt. itē fratres nros ad suaz ecclesiaz negocia p-  
tractada. l ad secū manēdū nō pnt assumere l alij  
supros tenere ptextu litaz sumi pōnficio. qd de in-  
dulto h? & ordie nro exp̄llaz nō faciūt mētiōez. ni-  
si qd magister ordie vel prior. puincial' ipoz. tā-  
q idoneos & discretos eis dixerit assignandos.  
Item impedire neqūt. qn fratres nr̄icis p sedem a-  
plicā vel p ordinē i socios deputati. subiaceāt oz-  
dinis discipline. item impedire. nō pnt. qn fratres  
nr̄i eis p sedē aplicā vel p ordinē in socios depu-  
tati. p platos ordie corrigi valeāt. & ad ordinē re-  
uocati p rādictiōe aliq nō obstāt. item apostatas  
nros nobis inuit' secū & in locis alijs sine volū-  
tate platorz nroz tenere nō pnt. itē cogi p eos nō  
possum? ad impendendū correctiōis. visitatiōis  
seu inq̄sitiōis officiū monasterijs eccl̄ijs. seu  
qbuscuq; psonis. itē p eos cogi nō possum? ad re-  
cipiēdū curā monialiū seu quarūlibet religiosa-  
rū psonaz. itē ad visitādū monasteria cuiuscūq;  
ordie. itē ad ponādū seu deferēdū lras. itē cogi  
nō possum? ad erequendū vel denūciādū snias  
cōtra pncipes seculares cōitates. pplos seu qscūq;

q̄ bñfactores nostros. **I**tem cogi nō possum⁹ p  
eos. q̄ sim⁹ assessores in q̄buscūq; cāis ecclesiāz  
vel platorum. seu ad alias lites vel p̄rouerlias  
cōingētes i cāis q̄ corā i p̄is tractāt. item n̄ p̄nt  
nos p̄uēire ipetere vel molestare rōe dīcti p̄mū  
si. vel initi p̄tract. aut rei sitē p̄ire vel exitis ex  
tra loca n̄ra exēpta. **H**ec ob. p̄tra b̄ p̄stitutō. Inno  
pape. iij. in p̄uariū edita. **B**onifacius in p̄mū.  
**C**lirute p̄piciuos. itē n̄ p̄nt nos p̄hibere an q̄s  
cūq; uoluerim⁹ ep̄a. b̄ntes cōiōnē aplice sedis.  
cōuocem⁹ ad ponēdū p̄mariū lapidē i oratoris i  
ecclesiā n̄ris ad cēdicādū ecclesiās i altaria ⁊ ad  
b̄ndicēdū cimiteria n̄ra. si diocesani locoz. j. q̄r  
tuoz mēses nob̄ d̄negāt p̄dicta. p̄o. tēz p̄ fratres  
n̄ros fuerit b̄silif req̄siti. aut si grauat nos uolūt  
nīmū i expēs. honoz. **E**t p̄re n̄ra. itē cōgere nos  
neq̄r ad p̄uādū pacta ⁊ p̄missa. ad q̄ fratres i  
aliq̄b; loc. p̄latis ⁊ rectorib; ecclesiāz se obligau  
rūt i receptiōe locoz. **S**i pacta illa sūt p̄traria iu  
ri n̄ro. i. s̄m ius p̄ sedē aplicā absoluti. nisi pacta  
illa facta fuerit de licētia mḡi ordīs ⁊ capituli  
generalis. **B**onozius. **R**eligionis fauoz. itē ipe  
dire n̄ p̄nt. q̄n bona t̄palia q̄ nob̄ ex successiōe p̄  
ueniūt app̄bedam⁹ uēdam⁹. ⁊ ipoz p̄ciū in no  
strū v̄lū pur uoluerim⁹. cōmutemus. **C**lemen.  
**P**otentu. itē cogere nos n̄ p̄nt. **V**t eoz p̄stitutōi  
bus b̄ficiam⁹. item q̄ accedam⁹ ad p̄cellidēs cō  
rūt i n̄ra ciuitates vel extra. **A**lexan. **A**mis i m̄q̄  
**I**te in oībo electionib; ordinis. excepta electiōe  
mḡi ordīs. sup̄ior ad quē electi p̄firmano p̄ntz  
si confirmare electum noluerit potest alium cō  
cedere in priorem prouintiale in vel conuentua  
lem. quem maior pars per suas litteras perierit  
sibi dari. **B**onifacius. **C**lirute. **I**tem electo  
res priorum prouincialium et conuentualium  
cōmittere p̄nt fratrib; qui ab eis pro electi p̄fir  
matione mittantur. **V**t aliū eligāt in priorem. si  
is qui electus fuerat non fuerit confirmat⁹. ⁊ su  
perior ad quē confirmatio pertinet possit electū  
quem uoluerit cōfirmare. **A**lexan. **C**lir ea. **I**tem  
apostate nostri vel qui electi de ordine fuerint. n̄  
possunt licite predicare. docere. vel confessiones  
audire. nisi ad alium ordinēz licite transeant. in  
quo huiusmodi officia exerceantur. **E**t si secus  
attēptare p̄sumpserint. maḡis iur ordinis ⁊ ho  
res ⁊ eoz vicarij. possunt in illo monitionis ⁊ ex  
cōmunicationis sententiam promulgare. **B**oni  
facius. **C**lirute. **I**tem p̄lati ordinis in corre  
ctionib; fratrum. omissis apicibus iuris ⁊ p̄o  
p̄litis. libere procedere possunt s̄m cōsuetudies  
ordinis approbatas. ⁊ generalia ordinis instituta.  
**B**onifacius. **A**d augmentum. **I**tem conuen  
ri non possumus per litteras apostolice sedis. **V**t  
legatorum eius aut delegatorum eius. nisi ipse  
littere de indulto hoc etiā de ordine nostro exp̄s  
sam facerēt mentionem. **B**onifa. ⁊ **I**nno. **C**um

iam p eius gratia. **D**iscēdētes ab ordine nostro  
absq licētia platorum suorum. nullus audeat re-  
tinere. et sub preterito litterarū apostolice et sedis.  
non faciētes ex illam de indulto huius mentio-  
ne. **Boni. Virtute.** **I**tem q nulli siue sit in re-  
ligionis ordine vel extra ordinē pstitur? liceat de  
ferre habitū nostrū. aut ita p similit. q ppter eum  
frater p dicator credi possit. ab scq mādato sedis  
aplice spali. **Q**ui vero p rariū p sūperit facere.  
ad deponēdū ipm p diocesanios locorū. cū a fratri-  
bus nostris fuerint reqsini. monitiōe pmissa p cē-  
suram ecclesiasticā appellatiōe postposita p pellat?  
**Inno. Q**ui a cōfusio. hic. **E**t bona. **V**irtute.  
**I**tem ordinatio et correctio officij nostri facta p  
fratē **H**ubertū magistrū ordinis nostri est p se-  
dē aplicā approbata. et q p rā ordinatiōem pre-  
dictā nulli liceat aliqd imutare **Clemēs. C**ōsur-  
git. **I**te penitēte et vicia ingrediētū ordinē nrm  
pnt p prelatos ordinis vel eorū vicarios in obser-  
uātiōe ordīs pmutari. dūmō vicia illa nō fuerint  
de māsēdo ad ordinē obfūatē artioris vrbā?  
**Q**uia aplici. **I**te p dicare libere possum? clero et  
populo in locj nris et in plateis cōib absq qrtū  
cūq licētia platorū. exceptis duobz cāibz. i. hora  
qua diocesan? p dicit. vel corā se p dicate faceret  
**S**ermones at ad clerū infirmittēdi sūt a fratribz  
qñ hora fmōis epō aliq rōe vel vrgēti cā cōuoca-  
ret generaliter ad se clerū **Bonifaci? B**nter cun-  
cta. **I**tem generalis vicarius magistrū ordīs ex-  
ptate sibi a p uilegijs tradita. pōt fratres oēs ab-  
soluere a peccatis. et a snta ex cōicatiōis infidicij  
supēsiōis vt possit magister. **I**te pōt sup irregu-  
laritātibz dispēlare sicut magister. **I**te pōt illas  
a suis p fessoribz absolutiōes et dispēlatiōes recipe-  
qs ipse suis subditis pōt impriri. item pōt loci  
os platorū vel pncipū corrigere. et si ei visum fue-  
rit ad ordinē reuocare. item pōt si ei visus fuerit  
fratres nostros fm p uilegiū formā ad ordines  
alios licētiare. **P**apa vero **H**obānes solis magi-  
stro et puinciali p p rō hoc pcedit. itē pōt apolias  
ras nostros et electos licētiare. colxerere et punire  
sicut pōt magister ordinis. itē vicari? prioris p  
uincialis. potest ex p uilegijs sup fratres sue p  
uincie. oia q pōt magistri ordinis vicari? et inlu-  
per pōt cruce p dicare. et inq sutores hereticorū p se-  
dē apl? cā dputatos remouere vel q sup sēdeant  
iniūgere et alios pōt remotos iustitūtere. put ei  
visum fuerit expedire. itē vicari? prioris p uēna-  
lis in suo conuentu pōt oia q supius de vicario  
magistri ordīs posita sūt. **E**xcepto q d sōctjs pla-  
torū vel pncipū se intromittere non pōt. **S** que  
dicta sūt de vicarijs hntur in diuersis p uilegijs  
et p cipe **Boni. Virtute.** item sorores ordinis  
nostri. magistro ordīs et puincialibz sūt p misse  
et p p rō pmanere dnt sub magistro ordinis et  
prioris puincialiū. magisterio. et doctrina inno **L3**

olim **Clemēs. A**ffectu sincero. item magister  
ordinis et priores puinciales curā aiaz sororū or-  
dinis et solitudinē gerēt. eis de cōstitutiōibz no-  
stri ordinis dnt. put ill? p p rō p uidere inno **L3**  
olim **Clemēs. A**ffectu sincero. item q magister  
ordinis pōt p sūtiōnes sororū ordīs corrigere.  
ad vniūmritatē reducere et quocūq mō in me-  
lius cōmutare seu reformare. put viderit expedi-  
re. **A**lexand. **A**ffectu? p m p rō bēniūoli. item  
magister ordinis et priores puinciales pnt mo-  
nasteria ordinis p se vel p alios idoneos quori-  
enscūq expedierit uisitare. corrigēdo. et reformā-  
do ibidē tā in capitibus q in mēbris. ea q cōre-  
ctione et reformatione viderint indigere. inli-  
uēdo. dēstituēdo. mutādo. et ordinādo. put fm  
deū viderint expedire. inno **L3** olim. **Clemēs. A**l-  
fectu sincero. item electio prioris libere pnt  
ad quēti sororū inno. **L**icet olim **Clemēs. A**ffe-  
ctu sincero. item cōfirmatio prioris ad magistru  
ordinis vbiq p rinet et ad quēlibet priorē puin-  
cialem in sua puincia vel ad eos qbus ipsi dnt  
rint cōmittēdos **Clemēs. A**ffectu sincero. itē  
magister ordinis et priores puinciales. pnt p se  
vel p alios audire cōfessiōes sororū ordinis. et in-  
nistrare eis ecclesiastica facta. inno. **Clemēs. L3**  
cliz. **A**ffectu sincero. item mgt ordinis et priores  
puinciales. pnt sororibz ordīs deputare alicuos  
discretos et puidos capellanos. inno **L3** olim  
**Clemēs. A**ffectu sincero. item magister ordīs et  
priores puinciales pnt conuersos et familiares  
monasteriorū nostrorū mutare et ordinare de ip-  
sis. put fm deū viderint expedire. **Clemēs. A**l-  
fectu sincero. item declaratio q ille q in seculo et  
in seculari bitu exites voto obediētie et calita-  
tis emissio. p fessiōis vinculo se et sua alicui mo-  
nasterio obligat. ab ipis votis obligatione et  
donatione bonorū in p p rō et ante baptisimū  
assumptū bitū neque sūt resiliere. s. sūt ordini et  
monasterio obligate p p rō nō obstatē ordina-  
tiōis sue p sūtiōis inno. papa. iij. de pbanonia  
āno p p lēdo. que nō bz locū in monialibz fratrū  
predicatorū ordinis et minorū et matrimonium  
si postea p eas p rō tractū fuerit nullius firmitatis  
existit. **P**ossunt etiā ipē moniales annū libere  
p fiteri **A**lexander. **E**x tenore. item sorores ordi-  
nis nostri illis gaudēt p uilegijs que nostro or-  
dini sunt concessa vel in posterū concedentur in  
no. **L3** olim. **Clemēs. S**acra vestra religio. itē  
a iurisdictione et potestate quorūcūq prelati  
rum sorores nostri ordinis cum monasterijs et  
locis suis totaliter sunt exempte. **B**enedictus.  
**S**acra nostra religio. item sorores nostri ordīs  
ad prestationem decimarū. de quibuscūq suis  
bonis. vel ad contribuendum in procuratorijs  
ordinariorū vel legatorū. aut nunciatorū sedis  
apostolice. et ad quascūq tallias et collectas ac

pedagia. thelonia et exactiones alias. quibus suis  
regibus et principibus seu alijs personis secularibus  
exhibendas minime obligantur. **Nicolaus**  
**Quarto studiosus Bonifacius Laudabilis** **Sancti**  
**dictus Sacra nostra religio** **Item** nulla soror no  
stri ordinis assumi potest pro quemcumque ad aliquam ab  
batiam vel regimē alicuius monasterij alterius profes  
sionis sine licentia sedis aplice. faciente de statuto  
h' mentionē expressam. **Bene** **Ut monialis** **Item**  
ex predicto privilegio bonifacij quod incipit virtute co  
spicuos. Et pergre. vndecimum innotato. hoc be  
at. **Concedimus** quod vobis ut de illis que in orna  
mentis vel p' eis aut libris fabrica l' u' ainaribus an  
nuario septimo vicesimo tricesimo seu alijs ad  
perpetuū cultū diuinū. seu pro pie. atijs aut victu  
ad sustentationē vestra. vel indr. mentis necnō. p  
annuis censibus retinendis. ad quorū solutionem  
alique domus vestri ordinis obligate noscuntur  
vel de domibus. predijs. et ortis. alijsq' locis. s'm in  
situr vestri ordinis opportunis. aut de his que p  
b' domibus. predijs. ortis. et locis emediis vobis le  
gantur dūmodo p'missa nō puerantur in alios  
v'sus. s' in illos p'utaxat pro quibus relinquūt. aut  
alios et qui in hac p'essione vel indulgentia conti  
nent. nulli canonicam portionē aliquā teneam  
exhibere. et ne quis a vobis vel vltimaz. executōi  
bus voluntarij seu decedentij hereditas d' p'missis  
aut de his que vobis in vltimis voluntariis ab  
solute legant. vel alias p' vestris necessitatibus cō  
feruntur. aliquid exigere vel extorquere p'sumat  
districte inhibemus. **Et nota** quod cū a qui  
busdā doctoribus diceretur illud privilegium. s' ad  
q'ntā nō dandā. tolli p' clemētina dudum d' sepul  
tur' reuocati erant p' martinū q'ntū et p'firmatū  
erat remouendū dubiū et declarandū quod ad q'ntā  
soluendam de legatis non tenentur fratres. hoc  
fuit additum p' martinū quintū v' **Uerū** ne du  
bitationes ac controuersie que alias vobis pluribus  
laboribus et expensis vexauerunt. de cetero vobis  
fiant. ex certa scientia scernim' v' dictum est pri  
uilegium gr' pape. xi. in iudicio et extra in qualibz  
sui dispositione inuolabiliter obseruetur. nō ob  
stātibz p'stitutōibz aplice illa p'ferri felix recorda  
tione clemētis pape. v. p'decessoris n'ri. edita in  
p'olio viciēsi q' incipit dudū. **Necnō** privilegio  
gratij. et p'cessionibus aplice in genere vel in spē  
quibusuis p'sonis. ecclesijs siue locis p'cessio sub  
quā forma vel exp'ssione verborū. et si de eis b'nda  
est in p'ntibz mentio sp'alis seu p' que p'stito nō  
exp'ssa aut totaliter de v'bo ad v'rbū non inserta  
eaz in toto seu in aliq' pte sui effect' possz aliqua  
liter impediri. et alijs p'ratijs q'buscūq' **Nos** em  
p'ntic ititū decernimus et inane si secus sup' his  
aut eoz aliqua a q'cūq' quauis auctoritate scient  
vel i'grānt p'gerit attēari declarātes clausulā il  
lā v'z. salua tñ iusticia illaz eccāz a q'bo mortuoz

corpa assumūt in oībz alijs debere itelligi p'terq'  
in his de quibz in ipso privilegio sp'alis cauetur.  
q' canonica portio minime exigat. **Nulli** ergo etc.

## Titulus. xx. de regulis iuris sub unico capitulo ex decre. et li. vi. collectis

### Via materia de

**Regula iuris** est satis vniuersalis  
utilis et brevis. **Ideo** hic ponet cū  
glo. s' abbreviatis tñ **Et primo** vi  
dendum est de etimologia noī ipsius. **Ad** qd  
dic' **Isido.** q' regula d' eo q' recte ducit. nec aliqū  
aliozsum trahit. **Alij** dixerūt regulam dīcam eo  
q' regat vel normam recte viuēdi p'beat vel qd di  
stortum p'auitq' est corrigat in decre. di. iij. **Glo.**  
ibi **Si** regla nunq' aliozsum trahit. ergo omnis  
regula est ius. **Sed** contradicit lex q' regula est q'  
rem breuiter enarrat non vt ex ea ius fiat v' **f. d.**  
**re. iij. l. i.** **Ad** hoc dicas q' si regula dicitur illud i  
quo aliquid statuitur generaliter nō adiūctis ex  
ceptōibz sic ex ea non sumitur ius et sic sumit lex  
**Sed** si appellas regulā id qd includit exceptōes  
suas secū. sic regula nunq' fallit. et ita **Isi.** sumit  
**Jo. an.** **Dicit** at regula quāsi a rega vel regla  
qd idem est qd rectitudinis forma. **Sicut** em p'  
regulam nouit scriptor modū recte scribendi. se  
cator modū recte secandi. et sic de alijs. ita p'bas  
regulas modū recte iudicandi p'gnoscam'. **Qua**  
re autem regule iuris ponuntur in si. decreta. assi  
gnatur duplex ratio. **Prima** est coloratiua v'z. qz  
que vltimo loco dicuntur melius memorie cō  
mendatur de p'se. di. ij. **Secūda** est vera et  
ppria. s' vt ostenderetur ius nō sumi ex regula s'  
regula ex iure. **Si** em posite fuissent in principio  
ppilationis. forsītā crederet aliquis q' ius seq'ns  
ex regul' sumeret. **In** fine ergo ponunt vt appare  
at ex iure qd p'cessit regulas sumi. **Est** at regla  
pprie regulariter vera quibz pariat exceptōes i se  
**Uerū** at exceptōes p'ineant sub regula breuif dī  
co q' quo ad p'atem verborū que in ea p'feruntur  
vlt. vel saltē indefinite affirmādo vel negādo p'  
hendit exceptōes. alias nō dicet exceptō. **Sicut**  
si dicerē **Dis** hō currit excepto equo titij. **Hec** nō  
est exceptō qz equus titij nō p'prehendebat sub il  
la p'positōe oīs hō currit. **Sz** si dico oīs hō currit  
excepto titio. illa est ppria exceptio. qz p'positō oīs  
hō currit bene p'phendit titium. **Tollitur** ergo ti  
tius virtute exceptōis q' ad materiā de qua fit ser  
mo. s' q' ad iuris determinationē. exceptio nō p'  
henditur sub regula qz p'ratia rō et ius est in exe  
ptione qz in regula. **Decē** opatur exceptio vt illō  
qd alias sub v'bis regule p'prehendebatur. ad de  
terminationē regule exceptionis virtute tollatur  
**Constituit** at regula p'perba que de sui natura oīa  
p'prehendant. s' p' signa v'ba affirmatiua q' oīa cō